

[Chr. Christiansen.]

ste gælder Ændringen Tilvejebringelsen af Hjemmel i selve Biblioteksloven for den Reduktion paa 2½ pCt. af Tilskuddene til de enkelte Biblioteker, som ved en Tekstanmærkning paa Finansloven blev gennemført i 1937—38. For det andet drejer Lovforslaget sig om, at der ydes et Beløb, svarende til 5 pCt. af det Grundtilskud, der ydes Bibliotekerne, til en særlig Fond, der skal udrede Vederlag til de danske Forfattere, som gennem Bibliotekerne har haft Udlaan af deres Bøger.

Hvad angaar § 1, Stk. 1, har vi intet at indvende imod, at Bestemmelsen om de 2½ pCt. direkte sættes ind i Loven. Det har vist sig at være af Betydning at have et saadant Beløb til Raadighed til Løsning af Biblioteksvæsenets fælles Opgaver. Men naar man nu sætter Bestemmelsen ind i selve Loven, vil jeg finde det rimeligt, at Administrationen af det Beløb, der fremkommer ved de 2½ pCt. til de fælles Opgaver, bliver henlagt til Biblioteksraadet, saaledes at Raadet kommer til at træffe Beslutning om, hvordan Pengene bedst anvendes til de fælles Opgaver, der kan foreligge inden for Biblioteksvæsenet. Jeg finder derfor, at en Ændring af Lovforslaget i denne Retning kunde være ønskelig.

Stk. 2 a er en Bestemmelse, som er ligelydende med, hvad der staar i den nugældende Lovs § 8, og vi kan derfor ikke indvende noget imod, at den nu bliver opført her, saaledes som foreslaaet.

Dernæst kommer jeg til Stk. 2 b. Gennem længere Tid har der været Drøftelse af Spørgsmaalet om at tilvejebringe en Bedring af Kaarene for de danske Forfattere, som paa Grund af vort Lands Lidenhed ikke har saa gode Livsvilkaar, som de burde have. I Øjeblikket ydes der danske Forfattere gennem Forfatterbevillingerne paa de aarlige Finanslove et Beløb paa godt 100 000 Kr., men det drejer sig her kun om smaa Beløb til de enkelte Forfattere og kun om et begrænset Antal Forfattere, og dernæst er der ogsaa at bemærke, at disse Ydelser gives Forfatterne for deres litterære Indsats i dansk Kulturliv og ikke efter Omfanget af deres Forfatterskab eller de enkelte Forfatteres økonomiske Kaar og Stilling.

I de Bemærkninger, der ledsager Lovforslaget, er det nævnt, at der under Drøftelserne med Repræsentanterne for Forfatterne har været talt om, at der skulde ydes Forfatterne et Vederlag for Udlaan i de offentlige Biblioteker. Man var først inde paa den Vej, at man vilde paalægge Laaneren i Folkebibliotekerne en Afgift,

som skulde gaa til Forfatteren. Dette Synspunkt blev forladt, da man i Bibliotekskredse mente, at Gennemførelsen heraf vilde volde store praktiske Vanskeligheder, ligesom det vilde ændre den principielle Stilling, at alle Bibliotekslaan bør være gratis, saaledes at det Kulturgode, som Bibliotekerne er, ikke kommer ud for nogen økonomisk Begrænsning. Heller ikke et Forslag om, at der skulde tilbageholdes et Beløb paa 2½ pCt. af hele Bevillingen til de offentlige Biblioteker, har vundet Tilslutning blandt vore Biblioteksfolk og vore Oplysningsfolk.

Vi er enige med den højtærede Minister om, at de Veje, som jeg her har omtalt, ikke er gunstige at betrede, da de efter alt at dømme vilde betyde et Afbræk i den betydningsfulde Indsats, som vore Biblioteker yder i det folkelige og kulturelle Arbejde her i Landet. Det Omfang, som det folkeoplysende Arbejde har faaet i de senere Aar, har skabt en stærkt stigende Interesse for Læsning af Bøger, og det kræver, at vore Biblioteker er Genstand for en fortsat Udvikling og Udvidelse. Hertil kommer, at Studiekredsbevægelsen har faaet en Ud bredelse af meget stort Omfang, dels gennem Radioens Studiekredsudsendelser og dels gennem det Arbejde, som en Række folkeoplysende Organisationer foranstalter baade i By og paa Land, og som naturligvis ogsaa maa stille vidtgaende Krav til Bibliotekernes Ydeevne. Af disse Grunde er det særdeles ønskeligt, at der ikke sker nogen Begrænsninger, der ændrer Bibliotekernes Stilling saadan, at de ikke er i Stand til at løse deres Opgaver.

Det Forslag, der nu foreligger fra den højtærede Minister, gaar da ogsaa ud paa, at der ydes Forfatterne et Beløb, svarende til 5 pCt. af Statens Grundtilskud til Bibliotekerne, hvilket betyder, at denne Ydelse kommer til at paahvile Statskassen som en særlig Udgift og ikke kommer til at influere paa de for Bibliotekerne fastsatte Bevillinger. Fra vor Side finder vi, at det er en baade heldig og lykkelig Løsning, der nu foreslaas, og det er godt, at denne gamle Sag faar en saadan Løsning, der virkelig betyder, at Forfatterne faar en rimelig og en retfærdig Forbedring af deres Kaar.

Gennemføres denne Bestemmelse, betyder det, at der f. Eks. i 1946—47 stills et Beløb til Raadighed for Forfatterne paa 145 900 Kr., som efter Bestemmelserne skal indgaa i en Fond, for hvilken Ministeren skal fastsætte de nærmere Regler.

I Lovforslagets Bemærkninger har Ministeren anført, hvordan Fordelingen af Fondens Midler tænkes gennemført. Der er